

THI VŨ

Qm

Thơ ngắn trong thế giới là những bài thơ thất ngôn tứ tuyệt của Trung quốc, 28 chữ. Ngắn hơn nữa là ngũ ngôn tứ tuyệt 20 chữ. Ngắn nhất và được công nhận cho tới nay, là thể Haiku ở Nhật : 17 chữ.

Con người bước vào cuộc nhân sinh bằng một hơi thở chứa ngậm thi tính. Mỗi ngày chúng ta thở 21.000 lần. Nhưng lần thứ nhất, lần đầu khi sinh ra, hơi thở đầu dẫn dắt sự sống ra đi. Mỗi hơi thở là một câu lục bát. Những câu ca dao hay nhất, hàm ý nhất, hay những câu Kiều còn lại nơi trí nhớ gợi nhắc trong ta, bao giờ cũng chỉ hai câu 14 chữ.

Đó là chất vàng ròng trong thơ. Hai chiều sâu và rộng đứng xuống thơ, như đôi chân chim mảnh mai viết xuống cát phẳng những tín hiệu giải tích hư vô.

Cõi loạn tưởng và nổi điêu linh kia, biết đâu không nhờ chất trầm tĩnh, minh khiết và phiêu nhiên của các nhà thơ mà thanh hóa, để sửa dọn cõi nhân sinh ?

Đó là ý nghĩ thời tôi sáng tác tập thơ "Rằm" năm 1973 ở Andalusia bên Tây Ban Nha. Nay đọc lại và chọn ra 108 bài trong số 203 bài đã viết để phát hành.

(trích "Ghi chú về Thơ 14 chữ")

Thi Vũ

RẪM • Thơ Thi Vũ, gồm 108 bài Thơ 14 chữ • Quê Mẹ xuất bản lần
thứ nhất tại Paris mùa Thu năm 2018 • Thi Vũ trình bày bìa và
trang bài • Ý Lan lên trang • Võ Trần Nhật thực hiện kỹ thuật • In
xong tháng Mười Hai năm 2018.

© Editions Quê Mẹ, Paris 2018

Dépôt Légal Décembre 2018 – ISBN 978-2-906433-29-8

---

48 rue Parmentier – 94450 Limeil-Brévannes (France)

☎ Paris +33.1.45.98.30.85 – Fax : Paris + 33.1.45.98.32.61

E-mail : queme@free.fr - Website : <http://www.queme.net>

THI VŨ

RẪM

THƠ 14 CHỮ

Bản tặng
Anh Tô Đông Vân
Thơ

Paris, 9.6.2020

QUÊ MÈ
Paris 2018

Tặng Ý Lan

Ghi chú về Thơ 14 chữ

Thơ ngắn trong thế giới là những bài thơ thất ngôn tứ tuyệt của Trung quốc, 28 chữ. Ngắn hơn nữa là ngũ ngôn tứ tuyệt 20 chữ. Ngắn nhất và được công nhận cho tới nay, là thể Haiku ở Nhật : 17 chữ.

Ít ai ngờ rằng thể thơ ngắn hơn nữa, là thơ Việt Nam : 14 chữ, thơ lục bát. Kho tàng ca dao, với những người làm thơ vô danh nơi thôn dã, khi bắt chọt tứ thơ, ghi chụp hình ảnh, gợi mở suy tưởng, họ thể hiện ngắn gọn, sinh động và tràn đầy qua dòng thơ lục bát 14 chữ mà thôi.

Con người bước vào cuộc nhân sinh bằng một hơi thở chứa ngậm thi tính. Mỗi ngày chúng ta thở 21.000 lần. Nhưng lần thứ nhất, lần đầu khi sinh ra, hơi thở đầu dẫn dắt sự sống ra đi. Mỗi hơi thở là một câu lục bát. Những câu ca dao hay nhất, hàm ý nhất, hay những câu Kiều còn lại nơi trí nhớ gọi nhắc trong ta, bao giờ cũng chỉ hai câu 14 chữ. Phải vậy chăng ?

Trừ khi cần kể chuyện, cần trình bày một tình tự, một ước mơ hay phê phán, người làm thơ mới vượt ra ngoài sự sống — là hơi thở — kéo dài thành nhiều hơi thở liên tục kể chuyện đời, chuyện nước non, tình tự, như một trường ca. Truyện Kiều là chứng cứ phát triển thiên tài ấy.

Trong cái giống có cái khác. Thơ 14 chữ bộc lộ sự sống, cách sống, thể sống. Nhuận trọn một hơi thở. Ở đó biên cương sinh tử được khép kín.

Khi 14 chữ ấy dùng vần chuyền dây thành một đoạn nhiều câu thơ, hay truyện thơ, thơ trở thành kể lể, nói năng. Sự thể hiện đổi ra cuộc trình bày. So sánh trên, không đánh giá cái nào hay hay dở, mà phân tích hai thể đứng của thơ.

Vào các thời đại an bình, lúc lòng người tự tại, tinh thần minh mẫn sáng khoái, thơ thường ngắn và cô đúc. Tình nồng nhưng đã nén, không cho nổ trên câu, mà để mỗi chữ gọi kêu giữa lòng người đọc. Khí mạnh đã được dẫn, không ồn náo trên lời viết, vẫn khiến người đọc thấy lòng hồn nhiên phơi phới. Đó là chất vàng ròng trong thơ. Hai chiều sâu và rộng đứng xuống thơ, như đôi chân chim mảnh mai viết xuống cát phẳng những tín hiệu giải tích hư vô.

Gặp thời loạn ly, thơ thường dài và nhiều. Con người cần bộc lộ những cay đắng, tủi hờn. Họ biện minh. Họ chinh phục. Người làm thơ rời xa con tim ưu ái, xuống hạ lưu biến động của mười ngón tay. Viên than hồng vô ngôn tro bặt thành đồng chữ lạnh lùng.

Xem thơ biết người. Nhìn người hiểu thời đại. Sự tác dụng qua lại ảnh hưởng nhau mà thay đổi, chuyển hóa. Cõi loạn tưởng và nổi điêu linh kia, biết đâu không nhờ chất trầm tĩnh, minh khiết và phiêu nhiên của các nhà thơ mà thanh hóa, để sửa dọn cõi nhân sinh ?

Sao ta không tìm về nguồn lục bát 14 chữ khơi dòng ?
Gạn bớt những ồn động, để đáy lòng thức dậy tiếng

nguyên đầu. Mỗi hơi thở tự nó chưa nói hết khúc nôi của đời và thế giới, như một bài thơ dài. Song lạ thay, dường như hơi thở đó ngang nhiên hà động suốt tử sinh. Như ánh đèn nhỏ, bước đi từng bước nơi vũ trụ không mặt trời. Ánh sáng chẳng là ngọn đèn pha nghìn lực chọc thủng màn đêm. Nhưng không gian đều được thấp sáng theo từng bước tràn suốt dãy hư vô tịch mịch.

Đó là ý nghĩ thời tôi sáng tác tập thơ "Rằm" năm 1973 ở Andalusia bên Tây Ban Nha. Nay đọc lại và chọn ra 108 bài trong số 203 bài đã viết để phát hành.

Xóm Linh Mai, ngoại ô Paris

Tết Đinh Dậu, 2017

Thi Vũ

CỔ HƯƠNG

con chim

hót

một tràng sông

nụ cười bản trạch

thơm nồng

cõi xa

THƯƠNG DU

*mẹ đi
ngựa gỗ
đèo cao
con nằm bụng mẹ
núi nhào
bồng theo*

LỮ HÀNH

*em đi
dòng tóc chảy nhanh
một vườn sương
khóc
lá chanh thơm hoài*

CHIM

*chuông khuya
từng giọt
gieo sương
chim sa nhịp hót
nghe mừng tượng
kinh*

HERRADURA

*sao em móng phượng
để dài
khiến ta đi khuất
còn sai
mộng về*

NI CÔ

*em về
phơi áo trên cõn
qua đẽm
trãng cháy
mõt hõn anh sông*

QUÊN

*người về cồn nhỏ
chấn sao
muôn trùng chiếu lạnh
tuôn trào
vũng trắng*

XUÂN

*mùa xuân
ngồi nắn xương rồng
một tay
điểm nhãn
một bông
xuân sau*

ANGKOR

*chân sen
vọng
suốt đá ong
múa bay
cười nụ
rừng chong lá
nhìn*

TÀU LỬA

*con tàu
ngồi chờ
những sân ga
song song đuổi bướm
chạy sà
vào sương*

LINH MỤ

*bao năm
máu sôi
bom rìeng
tiếng chuông linh mục
rỉa tìeng
vết thương*

KIM LUÔNG

*chiều chiều
gàu nước múc lên
đợi em
bên giếng
rửa chân
bụi ngày*

BERLIN

*xây nhà
xây phố
xây đên
một hôm chổi dậy
nghe rên
trường thành*

KINH NGŨNG

tay bưng đĩa muối

chấm gừng

ba mươi năm

máu

thôi gừng

trò chơi

ỬA

soi mình giọt lệ
nửa đêm
rung rinh hoa nở
đâu thêm
chim kêu

GIÀU

*trình sương
thức gọi sắc màu
người buôn chiến trận
ta giàu chim ca*

GUƠNG

*lặng thinh
dòng nước thuỷ tinh
còn chi
gương dọi
thuở
hình bóng soi*

MAI LĨNH

*môi hồng
thơm
trái hươ không
mặn chia biển động
nhạt xông
đá rìeng*

KIM PHỤNG

*từ bao
núi đứng làm thinh
thoáng hư vô
chợt
bình minh dậm ngàn*

HẢI VÂN

*mái trời miền
thoải
đại dương
chim bay
ngấn móng
lộ đường ngói xanh*

QUAN HỌ

*lời em
ví bữa qua đông
nghìn năm vạn hỏi
sen hồng
nở
thưa*

LAURE Ở VAUCLUSE

chảy từ nguồn đá

vô tư

nước đi để lại

lá

thư

cho rừng

RU CON NANG

thương em phen liếp

ru con

dài hơi

ngọt giọng

ngắt chon von lời

TRÀ SÁNG

*lá bay thời buổi
qua sân
một thân phương trượng
vô ngần
tiếng ngân*

NGHE TIN MẸ ĐAU NẶNG

*lá
con
đâm nhánh tằm rìeng
rễ khô
mẹ nắm
đất bìeng chồi hoa*

MÂY

*em đi
bỏ lại cõi này
ngàn lau trắng muốt
mây đây
nẻo xanh*

BIÊN HO

*em về
giặt áo ni cô
con sông
xanh
chảy
hư vô
cuối nguồn*

CHỮ NGHĨA

*hành lang
thăm thẳm
mái trường
rừng cây chữ nghĩa
quên đường
nước
xưa*

TIM

*xa nhau nghìn dặm
tim còn
tay em khép mở
tiếng dòn tịch liêu*

MÙA

*bốn mùa
xuân hạ thu đông
mùa nào
em thấy
bông anh không hồng*

KYOTO

*mặt em
ánh sáng bay ngang
u minh
mù mịt
đóa vàng
nở tươi*

MALAGA

*nửa trăng
hè nấc
tiếng ca
áo em trắng múa
tuyết sa
thơm lài*

TÂY BAN CẦM

*đàn trưa
lài rụng sần ngoài
nắng nung
giấc lá
mộng nhòai
vớ tay*

FLAMENCO

*nhịp chân
nỗ bật
tràng đàn
em xoay hoa yếm
rượu tràn
mắt ngây*

VENISE

ngàn sông
cổ ngóng
thiên nga
khánh lay thuyền mộc
vân sa
ráng hồng

FLORENCE

*tranh di động
tượng rung hình
em xưa
là đó
hay
hình hài
mơ*

SICILE

*thân cây quằn quại
đứng rên
da nhẵn lệ mẹ
cung đèn
vắng con*

YORK

tóc vàng
tơ sợi
nhánh đêm
rã cơn đô thị
dẫn
xiêm y về

PEN ỒV

*cối trao vương miện
tì cung
bước chân
lời
chữ
tháp tùng như lai*

VÔ SỞ TRỤ

ái ân
dụng
một túp lầu
tâm không chốn ở
nhưng
chịu
thương em

NGÀY

*hạc bay
năm ngón
đôi tay
ta đem tiên kiếp
đôi ngày
có em*

AI

*một mai
anh chết
giữa rừng
ai
ngồi thương nhớ
lo từng
bước em*

MÜNCHEN

*từ lâu
chống kiếm
dạn dò
lóng bia ta uống
là
tro nắng hồng*

GENEVA

*bỏ nhà
đi miết cõi xa
chuyện anh em
gọi
người ta chia lìa*

ONTARIO

*cưu mang
chiều để chim bay
sóng khơi
mù hút
dáng tây thi
buồn*

NEW YORK

*đưa em về xóm mắt xanh
anh lên cầu đàng
nghe
nhanh chảy đời*

SAN FRANCISCO

*vịnh chiều
đom đóm đom bông
nước reo
trây hội
câu xông qua miền*

PENDLE HILL

*hơi vào
hơi giũ
hắt ra
một tay long mạch
mạn đà la
hoa*

HOA THỊNH ĐỐN

*một lời
guơm bén
anh hùng
thân cao nghìn trượng
bạch cung
liếc nhìn*

NIAGARA

*bụi sương
giày cỏ
bước vào
thủy tinh nhấp giọng
nước gào
xin dâng*

VẠN TƯỢNG

*mình từ
y vóc thể tôn
tinh mơ
xôi nắm
mẹ đôn hậu
mời*

MEKONG

*mây nguồn tây tạng
trôi lê
bàn tay
nhúng xuống
gửi về
cố hương*

GENNEVILLIERS

*bốn bề
nhà máy
thợ thầy
gieo lan
uơm trúc
trăng
gầy cưu mang*

PARIS

*lâu cao
môi nụ
sương hồng
bồ câu
rúc sáng
giấc nồng thom em*

TUILERIES

*em cười
chao lộng
kinh thành
ta hia chân bước
tròng trành
cõi câm*

MURUROA

nhớ Hiroshima

*lửa cao
nấm dậy
cháy trời
tiêu hao buồng phổi
nổ hời
diệt sinh*

THĂNG LONG

*này đây
tay nắm lựa điều
kẻ loa
tình nhớ
kiếm chiều
đợi trăng*

HÀ NỘI

*phố xưa
phường cũ
bãi sông
trống khuya
sóng vỗ
hồ
không
bóng thuyền*

HUẾ

*tóc em bên giậu
mùi mây
con thuyền
ta chờ
khoang đây
bóng em*

QUY NHƠN

trắng to
mao ngựa
tung trời
núi cao tay vẫy
dặm mời
chân vua

ĐÀ LẠT

*cao cao
hồng
chấm
nụ cười
cam xanh
giọt bích
thông
mười trời
xông*

LINH SƠN

*rạng mờ
chuông thức dặm sương
ngồi nghe
nắng nhấp
đọt hương
châm trà*

BẾN NGỰ

mẹ xanh xao
hát
từng đêm
con vô giấc ngủ
chim thềm
gọi thơ

KIỆT ÂM HỒN

*mồng tơ xanh ngắt
giậu trưa
bởi trăng không chiếu
quỳnh
chưa hé lời*

Ô HỒ

*hoa cau đũa nở
chùm mây
một trời nắng lửa
đọa đày
kiếp hương*

WINDTHORSSTRAßE

*mười lăm độ
lạnh
dưới không
sáp nung vụn gạch
cho hồng
nụ
sen*

ĐƯỜNG DOUDEAUVILLE PARIS

*lười
gương
ma quĩ tới ào
em
run chân trồn
ta
chào
bình minh*

ĐƯỜNG GUY DE LA BROSSE PARIS

*thiên tài khuấy nước
sông trong
thêm sự
dấy động
khuya song vui đây*

ĐƯỜNG VÉNUS

Maisons Alfort

*cưu mang
thầy
muốn cứu đời
nhưng cô
đã tới
thôi rồi
chúng sinh*

CHỜ DANTE TRÊN SÔNG ARNO

*đường vân
máu thạch
xây nhà
giấc trăm năm
ngủ
em xa
chưa về*

MICHEL ANGE

*địa trung hải
lộng
xanh khơi
đá tuôn tay chảy
chúa
người
dựng lên*

NGHE CHOPIN
trên đường Lý Thái Tổ, Hà Nội

*đương cầm
giọt bích
rơi ngân
đường đêm rách chảy
một lần
nước chia*

VỀ RARON THĂM MỘ RILKE

thơ dịch

trinh nguyên mâu thuẫn

tường vi

dưới mi

hoan lạc

không hậu giãc ai

*Rose, Oh Reiner Widerspruch / Lust /
Niemandes Schlaf zu sein / Unter soviel / Lidern*

HƯƠNG CŨ

*gọi về
rừng mắt
lá to
phất phơ hương cũ
núi hơ
thiên đường*

KLARA

*môi phôi
hồng nụ
tuyệt buồn
thân lưu xú
gửi
em
nguồn tịch dương*

TIẾNG HÁT

pha lê

võ

một

nụ cười

rót năm tay

ngọc

khánh

mười phương ngân

THUY

hư vô
giọng thả
tóc sầu
vọng xa
thương vọng
mắt nhàu
tình câm

MÂY TRẮNG

*trà my
trắng
một mình
em
mắt ta
nhìn đằm
quanh thêm
mùa
xin*

THƯƠNG CON

*thương con
trời đất vô cùng
một mai
khuất núi
bao dung
ai người*

NHÌN CON VÀO TRƯỜNG

*chân non
nai nhỏ
bước vào
trường vang tiếng sẻ
thế nào
nửa sau*

DẠY CON

*dạy con đánh kẻ
giờ cao
tiếng con
khóc đội
gan bào ruột cha*

VÌ ĐÂU

*vì cha
hay bởi vì ai
con ba tuổi lớn
đứng phà
đợi sông*

CHIẾN TRANH

*đội mồ
lửa phật
diệt sơn
hư vô
đôi mắt
chập chờn
lệ ma*

ĐẤT TRÍCH

người đi
gió rét
da bầm
tháng năm biên biệt
đăm đăm
quê người

YÊU

*yêu thương
chết
nửa cuộc đời
nửa kia
ngồi nhớ
bờ bờ
cõi sau*

NHẮN

*uống dùm ta
con sông trong
rừng mai
trắng ngát
mùa lòng
lá đơm*

TRIỀU SƠN

*em về
nhớ đây
giếng vườn
nón vàng thơ đó
ngọt
đường nước sau*

SINH TỬ

*làm chi
có lão tử thần
đời
con sông lớn
trong ngàn
hiển sinh*

MANH ÁO

*cắt trời
một mảnh
áo che
mây bay lộng ngực
tim nghe
mùa rời*

KHUÔN MẶT

*rạng ngời
khuôn mặt
ngày xưa
như bình minh ngủ
đêm lừa
giấu che*

HỎI

đánh diêm soi

hỏi

vành môi

lời xưa

cất

đã

bồi hồi

mộng chưa

ĐẬP CỬA

*ngói khuya
đập cửa
gọi lòng
bên trong ai ngủ
ai mong
bên ngoài*

VỀ

*chắp tay
vái cả hai miền
mẹ cha tuổi lớn
trả phiên gác
về*

THĂM RENÉ CHAR

*Trời xanh
    íra
suối nhành sông
    lá rong
    rừng mắt
    mở
lòng nước đi*

GIÓ

em xa
vọng tới
một rìeng
gió xua tieng trậ
cây biềng
trầm hương

THÀ NHÀ IN

*bâng khuâng
máy cuốn
lụa tre
một thân phố thị
hồn nghe
sắc màu*

TỪ ĐÀM

vết thương
máu giọt
thành sen
sông thơm
kinh
chảy
xanh
men chín trời

GỌI

lụa bay
hoa lụa
hè sang
quỳnh hoa bĩa nở
gọi
chàng
nửa khuya

DUNG NGHI

*một đôi nhật nguyệt
mắt nhìn
trái tim giông bão
sẫm
vin nét cười*

NHỊ VONG

*về chùa
xuống phố
hai nơi
viễn lưu sông chảy
một lời
đăm đăm*

CÂY DIÊM

bật lòe

diêm

đốt u minh

tàn tro

đỏ rực

dáng hình thiên thu

BẢN LAI

*nụ em
đêm biệt dưới mù
làn hương tổ cáo
quân thù
đã thua*

CHỐN ẦN

*thân
vô trú xú
như là
em
nơi trú xú
la đà
một
hai*

THEO NHAU

*em đi
để lại
mùi hương
bóng xa vừa khuất
con đường
xin theo*

HÌNH XƯA

*em đi
để lại
con đường
ta đem bóng đổ
đo lường
hình xưa*

TÌNH KHÔNG

*tìm em
đáy đá không lời
chẻ xem
muôn mặt
có ngời tình không*

Mục Lục

CON ĐƯỜNG

con đường về trọ

trong chân

ngón đi

mở lối

ngón vẫn thời gian

LỜI

con đường
về ngủ trong non
thót sương
mộng nắng
lời còn
vang mây

Mục Lục

Ghi chú về Thơ 14 chữ	7
CỐ HƯƠNG.....	11
THƯỢNG DU	12
LỮ HÀNH	13
CHIM.....	14
HERRADURA.....	15
NI CÔ	16
QUÊN	17
XUÂN	18
ANGKOR.....	19
TÀU LỬA.....	20
LINH MỤ.....	21
KIM LUÔNG	22
BERLIN	23
NGỪNG.....	24
ỦA.....	25
GIÀU	26
GUÔNG	27
MAI LĨNH	28
KIM PHỤNG.....	29
HẢI VÂN.....	30
QUAN HỌ.....	31
LAURE Ở VAUCLUSE	32
RU CON.....	33
TRÀ SÁNG	34

NGHE TIN MẸ ĐAU NẶNG.....	35
MÂY.....	36
BIỂN.....	37
CHỮ NGHĨA.....	38
TIM.....	39
MÙA.....	40
KYOTO.....	41
MALAGA.....	42
TÂY BAN CẦM.....	43
FLAMENCO.....	44
VENISE.....	45
FLORENCE.....	46
SICILE.....	47
YORK.....	48
PEN.....	49
VÔ SỞ TRỤ.....	50
NGÀY.....	51
AI.....	52
MÜNCHEN.....	53
GENEVA.....	54
ONTARIO.....	55
NEW YORK.....	56
SAN FRANCISCO.....	57
PENDLE HILL.....	58
HOA THỊNH ĐỐN.....	59
NIAGARA.....	60
VẠN TƯỢNG.....	61
MEKONG.....	62

GENNEVILLIERS.....	63
PARIS	64
TUILERIES.....	65
MURUROA, <i>nhớ Hiroshima</i>	66
THĂNG LONG.....	67
HÀ NỘI.....	68
HUẾ.....	69
QUY NHƠN.....	70
ĐÀ LẠT.....	71
LINH SƠN.....	72
BẾN NGỰ.....	73
KIỆT ÂM HỒN.....	74
Ô HỒ.....	75
WINDTHORSSTRASSE.....	76
ĐƯỜNG DOUDEAUVILLE.....	77
ĐƯỜNG GUY DE LA BROUSSE.....	78
ĐƯỜNG VÉNUS.....	79
CHỜ DANTE TRÊN SÔNG ARNO.....	80
MICHEL ANGE.....	81
CHOPIN.....	82
VỀ RARON THĂM MỘ RILKE, <i>thơ dịch</i>	83
HƯƠNG CŨ.....	84
KLARA.....	85
TIẾNG HÁT.....	86
THUÝ.....	87
MÂY TRẮNG.....	88
THƯƠNG CON.....	89
NHÌN CON VÀO TRƯỜNG.....	90

DẠY CON	91
VÌ ĐÁU.....	92
CHIẾN TRANH	93
ĐẤT TRÍCH.....	94
YÊU.....	95
NHẮN.....	96
TRIỀU SƠN.....	97
SINH TỬ.....	98
MANH ÁO.....	99
KHUÔN MẶT.....	100
HỎI.....	101
ĐẬP CỬA.....	102
VỀ.....	103
THĂM RENÉ CHAR.....	104
GIÓ.....	105
NHÀ IN.....	106
TỬ ĐÀM.....	107
GỌI.....	108
DUNG NGHI.....	109
NHỊ VONG.....	110
CÂY DIÊM.....	111
BẢN LAI.....	112
CHỖ ẨN.....	113
THEO NHAU.....	114
HÌNH XỬA.....	115
TÌNH KHÔNG.....	116
CON ĐƯỜNG.....	117
LỜI.....	118

Cùng một tác giả : Mùa Xuân Xa, thơ, Paris 1966 *Mùa Rêu*, thơ, Paris 1966 — *Je Vous Parle De Ces Jours Absents*, thơ, Paris 1968 — *War Resistance and War Reality*, tham luận, Paris 1968 — *Un Ramo D'Incenso*, thơ, Isola d'Oro, Ý đại lợi, 1968 — *Tiếng Kêu Trầm* **Thống Trước Sự Tàn Phá Con Người**, tiểu luận, Lá Bối, Saigon 1968 — **Bất Bạo Động và Bất Tạo động**, *Vạn Hạnh*, Saigon 1968 — *Answer of Fire*, thơ, Unicorn Press, Hoa Kỳ 1969 — *Hoa Nắng*, thơ, Rừng Trúc, Paris 1966, *An Tiêm*, Saigon 1970, tái bản Paris 2015 — **Twelve Poems**, thơ, Unicorn Press, Hoa Kỳ 1969 —

Kinh Ruột Tuệ Giác Siêu Việt (hay *Biện chứng Phá Mê Trừ Khổ*, dịch và chú giải bản kinh chữ Phạn *Prajñā-pāramitā Hṛdaya Sutra*), Rừng Trúc, Paris 1973 — **Thơ Tình Cho Người Lính**, thơ, Rừng Trúc, Paris 1973 — **Nos Pas**, thơ, PJ Faulkner, Paris 1975 — **Nguyễn Trãi, Sinh Thức và Hành Động**, khảo luận, *Quê Mẹ*, Paris 1981, 1985, 1990, 2015 — **Mẹ**, *Quê Mẹ*, Paris 1984 — **Gọi Thầm Giữa Paris**, *Quê Mẹ*, Paris 1985, tái bản Paris 2015 — **Thơ Thi Vũ**, 1986 NXB Chùa — **Đặng Thế Kiệt — Luận Chiến Nước Ngoài**, *Quê Mẹ*, Paris (in lần 2, 1991) — **45 Năm Thơ Việt Nam**, *Quê Mẹ*, Paris 1993 — **Freedom of Religion and Belief : a World Report (Vietnam Chapter)**, Routledge Press, London 1997 — **Religious Freedom in the World : a global report on freedom and persecution (Vietnam Chapter)**, Center for Religious Freedom, Freedom House, USA 2000 — **Human Rights and Asian Values : the case of Vietnam**, Nordic Institute of Asian Studies, "Democracy in Asia" series, Curzon Press, London 2000 — **The Challenges of Democracy in Asia**, Intercultural Research Institute, Kansai Gaidai University, Japan, 2005 — **Người Trí thức Hành động và Dẫn đường**, *Quê Mẹ & Gió O*, 2010 — **Danh xưng Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất đến từ đâu qua ba thế quyền thời loạn**, Houston 2016 — **Rằm**, thơ 14 chữ, *Quê Mẹ*, Paris 2018 — **Dặm Thơ**, Thơ tuyển, *Quê Mẹ*, Paris 2018.